

Beslutningsforslag nr. B 111. Fremsat den 1. marts 2000 af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen)

Forslag til folketingsbeslutning

om Danmarks ratifikation af den valgfri protokol af 6. oktober 1999 til konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder

Folketinget meddeler sit samtykke til, at Danmark ratificerer den på De forenede Nationers generalforsamling den 6. oktober 1999 vedtagne valgfri protokol til konventionen af 18. december 1979 om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Valgfri protokol til konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder	6061
Bemærkninger:	
A. Den valgfri protokols forhistorie	6069
B. Danmarks ratifikation	6069
C. Den valgfri protokols indhold	6070

Valgfri protokol af 6. oktober 1999 til den internationale konvention om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder

**OPTIONAL PROTOCOL TO THE
CONVENTION ON THE ELIMINATION
OF ALL FORMS OF DISCRIMINATION
AGAINST WOMEN**

The States Parties to the present Protocol,

Noting that the Charter of the United Nations reaffirms faith in fundamental human rights, in the dignity and worth of the human person and in the equal rights of men and women,

Also noting that the Universal Declaration of Human Rights proclaims that all human beings are born free and equal in dignity and rights and that everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth therein, without distinction of any kind, including distinction based on sex,

Recalling that the International Covenants on Human Rights and other international human rights instruments prohibit discrimination on the basis of sex,

Also recalling the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women ("the Convention"), in which the States Parties thereto condemn discrimination against women in all its forms and agree to pursue by all appropriate means and without delay a policy of eliminating discrimination against women,

Reaffirming their determination to ensure the full and equal enjoyment by women of all human rights and fundamental freedoms and to take effective action to prevent violations of these rights and freedoms,

Have agreed as follows:

Article 1

A State Party to the present Protocol (»State Party«) recognizes the competence of the Committee on the Elimination of Discrimination against Women (»the Committee«) to receive and consider communications submitted in accordance with article 2.

Article 2

Communications may be submitted by or on behalf of individuals or groups of individuals, under the jurisdiction of a State Party, claiming to be victims of a violation of any of the rights

**VALGFRI PROTOKOL TIL
KONVENTIONEN OM AFSKAFFELSE AF
ALLE FORMER FOR DISKRIMINATION
IMOD KVINDER**

De i denne protokol deltagende stater, som

bemærker, at De forenede Nationers pagt bekræfter troen på grundlæggende menneskerettigheder, på det enkelte menneskes personlige værdighed og værd og på mænds og kvinders lige rettigheder,

endvidere bemærker, at Verdenserklæringen om Menneskerettigheder erklærer, at alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder, og at enhver har krav på de rettigheder og friheder, som nævnes i erklæringen, uden forskelsbehandling af nogen art, herunder forskelsbehandling på grund af køn,

erindrer om, at de internationale menneskerettighedskonventioner og andre internationale menneskerettighedsinstrumenter forbyder diskrimination på grund af køn,

endvidere erindrer om konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder (»konventionen«), i hvilken de deltagende stater fordømmer alle former for diskrimination imod kvinder og er enige om med alle passende midler ufortøvet at føre en politik, der går ud på at afskaffe diskrimination imod kvinder,

bekræfter deres beslutsomhed med hensyn til at sikre kvinders fulde og lige nydelse af alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder og at tage effektive skridt til at forhindre krænkelse af disse rettigheder og friheder,

er blevet enige om følgende:

Artikel 1

En i denne protokol deltagende stat (»deltagerstat«) anerkender kompetencen hos komiteen vedrørende afskaffelse af diskrimination imod kvinder (»komiteen«) til at modtage og behandle henvendelser indgivet i henhold til artikel 2.

Artikel 2

Henvendelser kan foretages af eller på vegne af enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner, der er undergivet en deltagerstats jurisdiktion, og som hævder at være ofre for denne delta-

set forth in the Convention by that State Party. Where a communication is submitted on behalf of individuals or groups of individuals, this shall be with their consent unless the author can justify acting on their behalf without such consent.

Article 3

Communications shall be in writing and shall not be anonymous. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party to the Convention that is not a party to the present Protocol.

Article 4

1. The Committee shall not consider a communication unless it has ascertained that all available domestic remedies have been exhausted unless the application of such remedies is unreasonably prolonged or unlikely to bring effective relief.
2. The Committee shall declare a communication inadmissible where:
 - (a) The same matter has already been examined by the Committee or has been or is being examined under another procedure of international investigation or settlement;
 - (b) It is incompatible with the provisions of the Convention;
 - (c) It is manifestly ill-founded or not sufficiently substantiated;
 - (d) It is an abuse of the right to submit a communication;
 - (e) The facts that are the subject of the communication occurred prior to the entry into force of the present Protocol for the State Party concerned unless those facts continued after that date.

Article 5

1. At any time after the receipt of a communication and before a determination on the merits has been reached, the Committee may transmit to the State Party concerned for its urgent consideration a request that the State Party take such interim measures as may be necessary to avoid possible irrepara-

gerstats krænkelse af en hvilken som helst af konventionens rettigheder. Hvis en henvendelse er foretaget på vegne af enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner, skal det være med deres samtykke, medmindre ophavsmanden kan begrunde at handle på deres vegne uden et sådant samtykke.

Artikel 3

Henvendelser skal være skriftlige og må ikke være anonyme. Ingen henvendelse kan modtages af komiteen, hvis den vedrører en i konventionen deltagende stat, som ikke deltager i protokollen.

Artikel 4

1. Komiteen må ikke behandle en henvendelse, medmindre den har sikret sig, at alle de nationale retsmidler, der står til rådighed, er blevet udtømt, medmindre anvendelsen af sådanne retsmidler trækker urimeligt i langdrag, eller hvor det er usandsynligt, at de vil føre til effektiv oprejsning.
2. Komiteen skal erklære en henvendelse uantagelig til behandling, hvis:
 - (a) Den samme sag allerede har været genstand for behandling af komiteen eller har været eller er genstand for behandling efter andre regler om international undersøgelse eller bilæggelse;
 - (b) Den er uforenelig med konventionens bestemmelser;
 - (c) Den er åbenbart ugrundet eller ikke tilstrækkeligt underbygget;
 - (d) Den er misbrug af retten til at indgive en henvendelse;
 - (e) De hændelser, der ligger til grund for henvendelsen, fandt sted, førend protokollen trådte i kraft for den pågældende deltagerstat, medmindre disse hændelser fortsatte efter denne dato.

Artikel 5

1. På et hvilket som helst tidspunkt efter modtagelsen af en henvendelse, og førend sagen er færdigbehandlet, kan komiteen overbringe den pågældende deltagerstat en anmodning til uopsættelig behandling om at træffe sådanne foreløbige foranstaltninger, som måtte anses at være nødvendige for at undgå

ble damage to the victim or victims of the alleged violation.

2. Where the Committee exercises its discretion under paragraph 1 of this article, this does not imply a determination on admissibility or on the merits of the communication.

Article 6

1. Unless the Committee considers a communication inadmissible without reference to the State Party concerned, and provided that the individual or individuals consent to the disclosure of their identity to that State Party, the Committee shall bring any communication submitted to it under the present Protocol confidentially to the attention of the State Party concerned.
2. Within six months, the receiving State Party shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that may have been provided by that State Party.

Article 7

1. The Committee shall consider communications received under the present Protocol in the light of all information made available to it by or on behalf of individuals or groups of individuals and by the State Party concerned, provided that this information is transmitted to the parties concerned.
2. The Committee shall hold closed meetings when examining communications under the present Protocol.
3. After examining a communication, the Committee shall transmit its views on the communication, together with its recommendations, if any, to the parties concerned.
4. The State Party shall give due consideration to the views of the Committee, together with its recommendations, if any, and shall submit to the Committee, within six months, a written response, including information on any action taken in the light of the views and recommendations of the Committee.
5. The Committee may invite the State Party to submit further information about any measures the State Party has taken in response to its views or recommendations, if any, including as deemed appropriate by the Com-

en mulig uoprettelig skade på ofret eller ofrene for den påståede krænkelse.

2. Når komiteen bringer stk. 1 i anvendelse, indebærer dette ikke en afgørelse om henvendelsens antagelse til realitetsbehandling eller om sagens indhold.

Artikel 6

1. Medmindre komiteen finder en henvendelse uantagelig uden at inddrage den pågældende deltagerstat, og forudsat at enkeltpersonen eller enkeltpersonerne giver samtykke til offentliggørelse af oplysninger om deres identitet til deltagerstaten, skal den i fortrolighed gøre den pågældende deltagerstat bekendt med enhver henvendelse foretaget i henhold til denne protokol.
2. Inden seks måneder fremsender den modtagende deltagerstat en skriftlig redegørelse eller udtalelse til komiteen til belysning af sagen med angivelse af det eventuelle retsmiddel, der måtte være stillet til rådighed af deltagerstaten.

Artikel 7

1. Komiteen behandler henvendelser, der er modtaget i henhold til denne protokol, på grundlag af alle de oplysninger, som er stillet til dens rådighed af eller på vegne af enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner og af den pågældende deltagerstat, forudsat at disse oplysninger er fremsendt til de pågældende parter.
2. Komiteen træder sammen for lukkede døre, når den behandler henvendelser i henhold til denne protokol.
3. Når komiteen har behandlet en henvendelse, fremsender den sine synspunkter vedrørende henvendelsen sammen med sine eventuelle henstillinger til de berørte parter.
4. Deltagerstaten skal nøje overveje komiteens synspunkter sammen med dens eventuelle henstillinger og skal inden for seks måneder fremsende et skriftligt svar til komiteen, der skal indeholde oplysninger om ethvert skridt, der måtte være taget i lyset af komiteens synspunkter og henstillinger.
5. Komiteen kan opfordre deltagerstaten til at indgive yderligere oplysninger om enhver foranstaltning, som deltagerstaten har truffet som reaktion på komiteens synspunkter og henstillinger, herunder, hvis komiteen anser

F. t. beslutn. om konventionen vedr. diskrimination imod kvinder

mittee, in the State Party's subsequent reports under article 18 of the Convention.

Article 8

1. If the Committee receives reliable information indicating grave or systematic violations by a State Party of rights set forth in the Convention, the Committee shall invite that State Party to cooperate in the examination of the information and to this end to submit observations with regard to the information concerned.
2. Taking into account any observations that may have been submitted by the State Party concerned as well as any other reliable information available to it, the Committee may designate one or more of its members to conduct an inquiry and to report urgently to the Committee. Where warranted and with the consent of the State Party, the inquiry may include a visit to its territory.
3. After examining the findings of such an inquiry, the Committee shall transmit these findings to the State Party concerned together with any comments and recommendations.
4. The State Party concerned shall, within six months of receiving the findings, comments and recommendations transmitted by the Committee, submit its observations to the Committee.
5. Such an inquiry shall be conducted confidentially and the cooperation of the State Party shall be sought at all stages of the proceedings.

Article 9

1. The Committee may invite the State Party concerned to include in its report under article 18 of the Convention details of any measures taken in response to an inquiry conducted under article 8 of the present Protocol.
2. The Committee may, if necessary, after the end of the period of six months referred to in article 8.4, invite the State Party concerned to inform it of the measures taken in response to such an inquiry.

det for hensigtsmæssigt, i deltagerstatens efterfølgende rapporter i henhold til artikel 18 i konventionen.

Artikel 8

1. Hvis komiteen modtager pålidelige oplysninger, som indikerer en deltagerstats grove eller systematiske krænkelse af konventionens rettigheder, opfordrer komiteen deltagerstaten til at samarbejde ved undersøgelsen af oplysningerne og med henblik herpå at fremsende bemærkninger med hensyn til de pågældende oplysninger.
2. Idet komiteen tager hensyn til enhver bemærkning, som er afgivet af den pågældende deltagerstat, så vel som enhver anden pålidelig oplysning til rådighed, kan den udpege et eller flere af sine medlemmer til at foretage en undersøgelse og rapportere uopsætteligt til komiteen herom. Når det er berettiget, kan undersøgelsen med deltagerstatens samtykke omfatte et besøg til dens territorium.
3. Efter at have gennemgået resultaterne af en sådan undersøgelse videresender komiteen dem til den pågældende deltagerstat sammen med eventuelle bemærkninger og henstillinger.
4. Inden seks måneder efter at have modtaget de af komiteen videresendte resultater, bemærkninger og henstillinger skal den pågældende deltagerstat afgive sine bemærkninger til komiteen.
5. En sådan undersøgelse foretages i fortrolighed, og deltagerstatens samarbejde skal søges på ethvert trin i sagen.

Artikel 9

1. Komiteen kan opfordre den pågældende deltagerstat til i sin beretning i henhold til konventionens artikel 18 at medtage oplysninger om enhver foranstaltning, der er truffet som reaktion på en undersøgelse foretaget i henhold til artikel 8 i denne protokol.
2. Komiteen kan, om nødvendigt, efter udløbet af den i artikel 8, stk. 4, omtalte periode på seks måneder opfordre den pågældende deltagerstat til at oplyse den om de foranstaltninger, der er truffet som reaktion på en sådan undersøgelse.

Article 10

1. Each State Party may, at the time of signature or ratification of the present Protocol or accession thereto, declare that it does not recognize the competence of the Committee provided for in articles 8 and 9.
2. Any State Party having made a declaration in accordance with paragraph 1 of the present article may, at any time, withdraw this declaration by notification to the Secretary-General.

Article 11

A State Party shall take all appropriate steps to ensure that individuals under its jurisdiction are not subjected to ill treatment or intimidation as a consequence of communicating with the Committee pursuant to the present Protocol.

Article 12

The Committee shall include in its annual report under article 21 of the Convention a summary of its activities under the present Protocol.

Article 13

Each State Party undertakes to make widely known and to give publicity to the Convention and the present Protocol and to facilitate access to information about the views and recommendations of the Committee, in particular, on matters involving that State Party.

Article 14

The Committee shall develop its own rules of procedure to be followed when exercising the functions conferred on it by the present Protocol.

Article 15

1. The present Protocol shall be open for signature by any State that has signed, ratified or acceded to the Convention.
2. The present Protocol shall be subject to ratification by any State that has ratified or acceded to the Convention. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
3. The present Protocol shall be open to accession by any State that has ratified or acceded to the Convention.
4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Artikel 10

1. Enhver deltagerstat kan, ved tidspunktet for undertegnelse eller ratifikation af denne protokol eller tiltrædelse af den, erklære, at den ikke anerkender komiteens kompetence i henhold til artikel 8 og 9.
2. Enhver deltagerstat, som har afgivet erklæring i overensstemmelse med stk. 1, kan når som helst trække denne erklæring tilbage ved meddelelse til generalsekretæren.

Artikel 11

En deltagerstat skal tage alle behørig skridt til at sikre, at enkeltpersoner under dens jurisdiktion ikke bliver genstand for mishandling eller trusler på grund af henvendelser i medfør af denne protokol.

Artikel 12

Komiteen optager i sin årlige beretning i henhold til artikel 21 i konventionen et resumé af sine aktiviteter i henhold til denne protokol.

Artikel 13

Enhver deltagerstat forpligter sig til at udbrede kendskabet til og offentliggøre konventionen og denne protokol og at lette adgang til oplysninger om komiteens synspunkter og henstillinger, specielt i forbindelse med sager, der vedrører den pågældende deltagerstat.

Artikel 14

Komiteen vedtager selv sin forretningsorden for udøvelsen af de funktioner, som denne protokol tildeler den.

Artikel 15

1. Denne protokol kan undertegnes af enhver stat, som har undertegnet, ratificeret eller tiltrådt konventionen.
2. Denne protokol kan ratificeres af enhver stat, som har ratificeret eller tiltrådt konventionen. Ratifikationsinstrumenter deponeres hos De forenede Nationers generalsekretær.
3. Denne protokol kan tiltrædes af enhver stat, som har ratificeret eller tiltrådt konventionen.
4. Tiltrædelse sker ved deponering af et tiltrædelsesinstrument hos De forenede Nationers generalsekretær.

Article 16

1. The present Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the tenth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after its entry into force, the present Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 17

No reservations to the present Protocol shall be permitted.

Article 18

1. Any State Party may propose an amendment to the present Protocol and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate any proposed amendments to the States Parties with a request that they notify her or him whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting on the proposal. In the event that at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly of the United Nations for approval.
2. Amendments shall come into force when they have been approved by the General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds majority of the States Parties to the present Protocol in accordance with their respective constitutional processes.
3. When amendments come into force, they shall be binding on those States Parties that have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of the present Protocol and any earlier amendments that they have accepted.

Article 19

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification addressed to the Secretary-General of the

Artikel 16

1. Denne protokol træder i kraft tre måneder efter datoen for deponeringen af det tiende ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument hos De forenede Nationers generalsekretær.
2. For enhver stat, der ratificerer eller tiltræder denne protokol efter dens ikrafttræden, træder denne protokol i kraft tre måneder efter datoen for deponeringen af dens eget ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

Artikel 17

Forbehold over for denne protokol er ikke tilladt.

Artikel 18

1. Enhver deltagerstat kan stille ændringsforslag til denne protokol og indgive det til De forenede Nationers generalsekretær. Generalsekretæren skal derefter give meddelelse om ethvert ændringsforslag til deltagerstaterne med anmodning om, at de underretter hende eller ham om, hvorvidt de ønsker en konference for deltagerstaterne med det formål at behandle og stemme om forslaget. Hvis mindst en tredjedel af deltagerstaterne ønsker en sådan konference, skal generalsekretæren sammenkalde konferencen under De forenede Nationers auspicer. Enhver ændring, der vedtages af et flertal af de deltagerstater, der er til stede og afgiver deres stemme ved konferencen, skal forelægges De forenede Nationers generalsekretær til godkendelse.
2. Ændringer træder i kraft, når de er godkendt af De forenede Nationers generalforsamling og vedtaget med to tredjedels flertal af de i denne protokol deltagende stater i overensstemmelse med deres respektive forfatningsmæssige regler.
3. Når ændringer træder i kraft, er de bindende for de deltagerstater, som har godkendt dem, mens de øvrige deltagerstater stadig er bundet af bestemmelserne i denne protokol og eventuelle tidligere ændringer, som de har godkendt.

Artikel 19

1. Enhver deltagerstat kan når som helst opsig denne protokol ved en skriftlig meddelelse stilet til De forenede Nationers generalse-

United Nations. Denunciation shall take effect six months after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. Denunciation shall be without prejudice to the continued application of the provisions of the present Protocol to any communication submitted under article 2 or any inquiry initiated under article 8 before the effective date of denunciation.

Article 20

The Secretary-General of the United Nations shall inform all States of:

- (a) Signatures, ratifications and accessions under the present Protocol;
- (b) The date of entry into force of the present Protocol and of any amendment under article 18;
- (c) Any denunciation under article 19.

Article 21

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States referred to in article 25 of the Convention.

ekretær. Opsigelsen træder i kraft seks måneder efter datoen for generalsekretærens modtagelse af meddelelsen.

2. En opsigelse har ingen indflydelse på den fortsatte anvendelse af denne protokols bestemmelser på enhver henvendelse, der foretages i henhold til artikel 12, eller enhver forespørgsel, der iværksættes i henhold til artikel 8, før opsigelsen træder i kraft.

Artikel 20

De forenede Nationers generalsekretær skal underrette alle stater om:

- (a) Undertegnelser, ratifikationer og tiltrædelser i henhold til denne protokol;
- (b) Datoen for denne protokols ikrafttræden og ethvert ændringsforslag i henhold til artikel 18;
- (c) Enhver opsigelse i henhold til artikel 19.

Artikel 21

1. Denne protokol, hvis arabiske, kinesiske, engelske, franske, russiske og spanske tekst har samme gyldighed, skal deponeres i De forenede Nationers arkiv.
2. De forenede Nationers generalsekretær skal fremsende bekræftede genparter af denne protokol til alle de i konventionens artikel 25 omhandlede stater.

Den valgfri protokols forhistorie

Danmark har tiltrådt og ratificeret FN's konvention af 18. december 1979 om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder, jf. bekendtgørelse nr. 83 af 9. september 1983 (Lovtidende C). Til overvågning af gennemførelsen af konventionen er nedsat en komité vedrørende afskaffelse af diskrimination imod kvinder (i det efterfølgende betegnet komiteen), over for hvilken staterne er underlagt rapporteringspligt. Konventionen er i dag tiltrådt af 168 lande. Konventionen trådte i kraft for Danmarks vedkommende den 21. maj 1983.

Under forhandlingerne i 1970'erne om konventionsteksten kunne der ikke opnås enighed om at indsætte bestemmelser i konventionen om en individuel klageadgang til komiteen. Siden har den større internationale bevidsthed om kvinders rettigheder skabt en mere positiv holdning og et ønske om en tillægsprotokol til konventionen, der giver enkeltpersoner ret til at klage over statens krænkelser af de i konventionen indeholdte rettigheder. Hertil kommer, at verdenssamfundet har opnået større fortrolighed med de siden etablerede og udviklede globale klageorganer på menneskerettighedsområdet i øvrigt.

Verdenskonferencen om Menneskerettigheder i 1993 anbefalede, at FN's Kvindekommission og konventionens komité skulle undersøge muligheden for at introducere retten til klage gennem forberedelse af en protokol til konventionen. Den 4. Verdenskvindekonference i Beijing i 1995 anbefalede ligeledes etableringen af en klageadgang.

FN's Kvindekommission nedsatte i 1996 en arbejdsgruppe med henblik på at forhandle en protokol, der skulle indeholde både en individuel klageadgang og samtidig en adgang for konventionens komité til at foretage undersøgelser på eget initiativ i forbindelse med mulige grove eller systematiske krænkelser af konventionen. Arbejdsgruppen har fortsat forhandlinger i 1997 og 1998. Den 12. marts 1999 blev protokollen endelig færdigforhandlet, således at den valgfri protokol kunne vedtages på FN's 54. generalforsamling den 6. oktober 1999.

Den valgfri protokol træder i kraft tre måneder efter datoen for deponeringen af det 10. ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument. Deltagelse står åben for enhver stat, der har ratificeret eller tiltrådt konventionen.

Indtil nu er den valgfri protokol undertegnet af 24 lande. Det er håbet, at et tilstrækkeligt antal lande ratificerer protokollen inden FN's særlige opfølgingskonference til kvindekonferencen i Beijing, som finder sted den 5.-9. juni 2000 i New York.

B. Danmarks ratifikation

Danmark påtog sig ved ratifikationen i 1983 af FN-konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder en folkeretlig forpligtelse til at indrette sine nationale retsregler og administrative praksis således, at de i konventionen opstillede krav opfyldes, og til med faste mellemrum at rapportere til den ved konventionen nedsatte komité vedrørende afskaffelse af diskrimination imod kvinder. Ved ratifikation af den valgfri protokol forpligter Danmark sig til at anerkende komiteens kompetence til at modtage og behandle individuelle klager samt til at anerkende, at komiteen af egen drift kan foretage undersøgelser under særlige omstændigheder, se nedenfor i afsnit C.

Spørgsmålet om Danmarks ratifikation af protokollen har været forelagt Arbejdsministeriet, By- og Boligministeriet, Erhvervsministeriet, Indenrigsministeriet, Justitsministeriet, Skatteministeriet, Socialministeriet, Statsministeriet, Undervisningsministeriet og Ligestillingsrådet. De pågældende ministerier og myndigheder har meddelt deres tilslutning til, at Danmark ratificerer protokollen. Spørgsmålet er ligeledes forelagt de færøske og grønlandske myndigheder.

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser mv.

Gennemførelsen af forslaget vil kunne medføre visse økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige. Omfanget heraf vil afhænge af antallet af klager.

Herudover vil forslaget kunne indebære udgifter som følge af indførelsen af en adgang til at yde retshjælp til behandling af klagesager for internationale menneskerettighedsorganer, jf. lov nr. L 86 vedtaget den 10. december 1999 af Folketinget. Loven vil i følge bemærkningerne kunne medføre udgifter for det offentlige til retshjælp samt til behandling af ansøgninger om retshjælp. I bemærkningerne anføres, at loven omfatter fremtidige individuelle klagesystemer til allerede gældende konventioner, heriblandt

den klageordning, som den valgfri protokol etablerer.

Beslutningsforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet. Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser, og der vil ikke være EU-retlige problemer forbundet med ratifikationen.

C. Den valgfri protokols indhold

Protokollen etablerer en adgang for enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner til at klage til konventionens overvågningskomité over påståede krænkelser af konventionen og giver samtidig komiteen mulighed for at foretage undersøgelser på eget initiativ i forbindelse med mulige grove eller systematiske krænkelser af konventionen. De med protokollen etablerede procedurer vil kunne yde et væsentligt bidrag til at virkeliggøre intentionerne bag konventionen.

Komiteens kompetence til at modtage og behandle klager

En individuel klageadgang har Danmark anerkendt i forbindelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (ikrafttræden for Danmark den 3. september 1953), FN-konventionen om borgerlige og politiske rettigheder med tilhørende valgfri protokol (ikrafttræden for Danmark den 23. marts 1976), FN-konventionen om afskaffelse af alle former for racediskrimination (ikrafttræden for Danmark den 8. januar 1972) og FN-konventionen mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf (ikrafttræden for Danmark den 26. juni 1987).

Staten forpligter sig til at anerkende komiteens kompetence til at modtage og behandle henvendelser (*artikel 1*). Komiteen kan ikke modtage henvendelser, der vedrører en stat, som er deltager i konventionen, men som ikke har tilsluttet sig protokollen (*artikel 3*).

Komiteen skal realitetsbehandle en henvendelse, når visse procesbetingelser er opfyldt. Når betingelserne er opfyldt, foreligger der en pligt for komiteen til at behandle henvendelsen. Procesbetingelserne er følgende:

1) Komiteen kan kun behandle henvendelser fra eller på vegne af enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner (*artikel 2*).

For NGO'er åbnes der kun indirekte adgang til at indbringe en klage for komiteen som repræsentanter for ofre for krænkelser. Henvendelser

på vegne af enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner forudsætter som udgangspunkt, at der foreligger samtykke fra offeret eller ofrene til at indgive klagen, med mindre den, der fremsender klagen, kan begrunde at handle på denne eller disses vegne uden et sådant samtykke. I forbindelse med vedtagelsen af protokolteksten i Kvindekommisionens arbejdsgruppe den 12. marts 1999 afgav EU-landene et fortolkende indlæg om forståelsen af samtykkekravet, hvorefter kravet skal fortolkes i lyset af eksisterende procedureregler under øvrige internationale klageordninger.

- 2) Henvendelser kan indgives af eller på vegne af enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner, der er undergivet den pågældende medlemsstats jurisdiktion (*artikel 2*).
- 3) Ovennævnte klagere skal hævde at være ofre for en medlemsstats krænkelse af de rettigheder, som følger af konventionen (*artikel 2*).

Konventionens mere programmatisk bestemmelser eller hensigtserklæringer omtales ikke eksplicit. Danmark afgav, også på vegne af Norge, Finland og Island, ved protokollens vedtagelse i Kvindekommisionens arbejdsgruppe den 12. marts 1999 et indlæg, hvori man opfordrer komiteen til at fortolke protokollen som omfattende alle konventionens bestemmelser, herunder konventionens mere programmatisk forpligtelser og hensigtserklæringer.

- 4) Henvendelsen skal være skriftlig og må ikke være anonym (*artikel 3*). Hensynet til statens mulighed for at efterprøve en klagesag var under forhandlingerne afgørende for bestemmelsen om, at anonyme henvendelser ikke kunne modtages.
- 5) En henvendelse kan kun behandles efter at alle nationale retsmidler, der står til rådighed er blevet udtømt (*artikel 4, stk. 1*).
- 6) Henvendelsen må ikke være eller have været under behandling efter andre regler om international undersøgelse eller bilæggelse (*artikel 4, stk. 2, litra a*).
- 7) Henvendelsen må ikke være uforenelig med konventionens bestemmelser (*artikel 4, stk. 2, litra b*), eller ugrundet eller utilstrækkeligt underbygget (*artikel 4, stk. 2, litra c*) eller udtryk for misbrug af klageadgangen (*artikel 4, stk. 2, litra d*).
- 8) Henvendelsen må ikke vedrøre hændelser, der fandt sted, før protokollen trådte i kraft

for staten, medmindre hændelserne fortsatte efter denne dato (*artikel 4, stk. 2, litra e*).

Når disse procesbetingelser er opfyldt, underretter komiteen i fortrolighed staten om henvendelsen. Medlemsstaten får mulighed for at komme med eventuelle bemærkninger (*artikel 6*).

Hvis henvendelsen antages til realitetsbehandling af komiteen, vil klagesagen ende med en udtalelse fra komiteen, hvor den underretter staten og klageren om sine synspunkter og henstillinger (*artikel 7*).

Komiteen kan på et hvilket som helst tidspunkt mellem modtagelsen af henvendelsen og sagens afslutning anmode staten om at træffe foreløbige foranstaltninger, der måtte anses for at være nødvendige for at undgå en mulig uoprettelig skade på ofrene for den påståede krænkelse (*artikel 5*).

Komiteens undersøgelsesprocedure

Protokollen etablerer med henblik på den effektive gennemførelse af konventionen også en undersøgelsesprocedure i lighed med den, som Danmark har anerkendt ved ratifikation af FN-konventionen af 10. december 1984 mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, der trådte i kraft for Danmarks vedkommende den 26. juni 1987.

Konventionens komité tildeles kompetence til af egen drift at undersøge modtagne pålidelige oplysninger, som påviser grove eller systematiske krænkelse af konventionens rettigheder (*artikel 8, stk. 1*). For så vidt angår begrebet »rettighed«, se ovenfor under klageprocedurens pkt. 3.

I givet fald vil komiteen opfordre staten til at samarbejde ved undersøgelsen, og staten gives mulighed for at fremsende bemærkninger med hensyn til fremkomne oplysninger (*artikel 8, stk.*

1). Komiteen kan herefter udpege et eller flere af sine medlemmer til at foretage en undersøgelse og rapportere til komiteen herom. Undersøgelsen kan, når det er berettiget, omfatte et besøg til statens territorium, dog kun med deltagerstaternes samtykke. (*artikel 8, stk. 2*). Undersøgelsen foretages i fortrolighed, og statens samarbejde skal søges på ethvert trin i sagen (*artikel 8, stk. 5*).

Resultatet af undersøgelsesproceduren sendes sammen med eventuelle bemærkninger og henstillinger til staten (*artikel 8, stk. 3*), hvorefter staten inden for en frist på seks måneder skal afgive bemærkninger hertil til komiteen (*artikel 8, stk. 4, og artikel 9, stk. 2*).

Staterne har mulighed for ved ratifikationen at fravælge undersøgelsesproceduren (*artikel 10*). Danmark agter ikke at gøre brug af denne mulighed.

Afsluttende bestemmelser

Deltagerstaterne skal tage alle nødvendige forholdsregler for at sikre, at personer under deres jurisdiktion, der har henvendt sig til komiteen, ikke bliver genstand for mishandling eller trusler (*artikel 11*). Endvidere forpligter deltagerstaterne sig til at udbrede kendskabet til og offentliggøre konventionen og protokollen, og til at lette adgang til oplysninger om komiteens synspunkter og henstillinger (*artikel 13*).

Protokollen skal ratificeres (*artikel 15*) og træder i kraft, når 10 stater har ratificeret eller tiltrådt den (*artikel 16*). Forbehold over for protokollen er ikke tilladt (*artikel 17*). Enhver deltagerstat kan når som helst med seks måneders varsel opsige protokollen ved en skriftlig meddelelse stilet til FN's generalsekretær (*artikel 19*).

Til beslutningsforslag nr. B 111. Skriftlig fremsættelse (1. marts 2000)

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den valgfri protokol af 6. oktober 1999 til konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder.

(Beslutningsforslag nr. B 111).

Forslaget tilsigter, at Danmark kan ratificere den valgfri protokol af 6. oktober 1999 til konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder.

Protokollen blev vedtaget af FN's generalforsamling den 6. oktober 1999 og åbnet for undertegnelse den 10. december 1999. Indtil nu er den valgfri protokol undertegnet af 24 lande. Det er håbet, at Danmark kan være blandt de første lande, der ratificerer protokollen. Dette vil kunne medvirke til, at protokollen i forbindelse med den særlig samling af FN's Generalforsamling, Beijing+5, den 5.-9. juni 2000 om opfølgning på FN's 4. Verdenskvindekonference i Beijing i 1995, kan opnå de ti ratifikationer, der kræves for at den kan træde i kraft.

Baggrunden for udarbejdelsen af protokollen er ønsket om at opnå et instrument, der skulle indeholde både en individuel klageadgang og samtidig en adgang for konventionens komité til at foretage undersøgelser på eget initiativ i forbin-

delse med mulige grove eller systematiske krænkelse af konventionen. De med protokollen etablerede procedurer vil kunne yde et væsentligt bidrag til at virkeliggøre intentionerne bag konventionen. FN's Kvindekommision nedsatte i 1996 en arbejdsgruppe med henblik på at forhandle protokollen. Arbejdsgruppen har fortsat forhandlinger i 1997 og 1998. Den 12. marts 1999 blev protokollen endelig færdigforhandlet, således at FN's generalforsamling den 6. oktober 1999 på sin 54. samling kunne vedtage den valgfri protokol.

Med den vedtagne tekst lykkedes det at opnå enighed om en protokol omfattende både en klageprocedure og en undersøgelsesprocedure. Starterne har mulighed for at fravælge undersøgelsesproceduren, men kan i øvrigt ikke tage forbehold overfor protokollen. Klageadgangen omfatter individer og grupper af individer, mens der for NGO'er kun indirekte åbnes adgang til at indbringe klager for komiteen som repræsentanter for disse.

Forslaget til folketingsbeslutning har været forelagt ressortministerierne samt Ligestillingsrådet. Også Grønland og Færøerne er blevet hørt.

Idet jeg i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, skal jeg tillade mig at anbefale det til det høje Tings velvillige behandling.